

Aan: Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid,
Welzijn en Sport
Postbus 20018 2500 EA 's-Gravenhage

Mercatorlaan 1200
Postbus 20057
3502 LB Utrecht
(088) 505 34 34

Datum: 22 november 2019

Onze referentie: AR/1911022

Uw referentie:

Onderwerp Inbreng AO Medisch zorglandschap

www.demedischspecialist.nl
info@demedischspecialist.nl

KvK nummer 40483480

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie voor VWS,

Tijdens het algemeen overleg Medisch Zorglandschap op 28 november aanstaande spreekt u onder andere over de beweging naar 'juiste zorg op de juiste plek' die ten grondslag ligt aan de verschillende hoofdlijnenakkoorden. Om deze beweging te kunnen realiseren hangen verschillende elementen (uitkomstinformatie, zorgevaluatie en gepast gebruik, samen beslissen, gegevensuitwisseling, verstandige keuzes, verduurzamen van de kwaliteitsregistraties, meer tijd voor de patiënt, goede zorg voor kwetsbare groepen, oplossingen voor de ANW-uren, betere organisatie van de eerste lijn en meer ICT-ondersteuning) uit de hoofdlijnenakkoorden met elkaar samen. Hier werken we als zorgveld dan ook hard aan. Echter, regelmatig ervaren zorgverleners belemmeringen als zij zich inzetten voor 'juiste zorg op de juiste plek'. De Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV), InEen (de vereniging van eerstelijnsorganisaties) en de Federatie Medisch Specialisten vragen daarom uw aandacht voor onderstaande punten:

- **Bevorder samenwerking door de muren tussen de lijnen lager te maken:** zet de patiënt centraal in een netwerk van samenwerkende professionals.
- **Zorg voor passende financiering en pak gebrekkige gegevensuitwisseling aan:** indien zorgverleners in netwerken bewegen moeten de financieringsstromen, de verschillende actoren en de gegevensstromen ook meebewegen.

Bevorder samenwerking door de muren tussen de lijnen lager te maken

Om ervoor te zorgen dat de kwaliteit, de toegankelijkheid, en de betaalbaarheid van de zorg in Nederland tot de beste van de wereld blijft behoren, zullen we ons moeten heroriënteren op de inrichting van die zorg. Want de behoefte van Nederlanders met betrekking tot de zorg is aan het veranderen. We willen de zorg graag dichterbij huis als het kan, op een moment dat het ons schikt, maar wel door een zorgverlener die daar op en top toe in staat is en die ook goed samenwerkt met andere zorgverleners. Tegelijkertijd merken we dat de behoefte aan zorg groter wordt, dat de zorg steeds complexer wordt en dat er ook steeds meer mogelijk is. De genoemde heroriëntatie wordt met de beweging 'juiste zorg op de juiste plek' ingericht. Er wordt al veel volgens dit principe gewerkt. Huisartsen werken veel samen met thuiszorg en andere zorgverleners in de eerste lijn. Medisch specialisten zoeken de juiste zorg voor de patiënt middels multidisciplinaire overleggen en verwijzen patiënten naar de juiste plek als een behandeling elders beter kan geschieden (denk aan hartoperaties, oncologische behandelingen etc.).

Huisartsen en medisch specialisten verwijzen patiënten over en weer naar elkaar, en overall bestaan overlegstructuren tussen beiden. Dat neemt niet weg dat die samenwerking intensiever en beter kan zodat meer en meer van elkaars expertise gebruik gemaakt wordt. Daarmee betekent het bieden van 'de juiste zorg op de juiste plek' naar onze mening níet het simpelweg verplaatsen (substitutie) van de zorg, en dus de patiënt, van de ene naar de andere lijn. De bedoeling is juist om de muren tussen de lijnen lager te maken en de patiënt centraal te zetten in een netwerk van samenwerkende professionals (netwerkgeneeskunde) die de patiënt én elkaar met hun respectievelijke kennis en kunde bijstaan, binnen én buiten het ziekenhuis. Dat maakt het ook mogelijk om zorg meer en meer buiten het ziekenhuis te bieden. Daartoe is samenwerking nodig, maar ook dient er dan voldoende capaciteit en een adequate infrastructuur in de eerste lijn beschikbaar te zijn zoals afgesproken in het Hoofdlijnenakkoord voor de huisartsenzorg, naast het ontwikkelen van regionale structuren en het versterken van de organisatiekracht van de eerste lijn. Werken vanuit een netwerk houdt overigens ook rekening met de toenemende druk op de huisartsenzorg. Zie hiervoor de 'Hartenkreet'¹ van huisartsen die recent bij u onder de aandacht is gebracht.

Er zijn in het land vele inspirerende voorbeelden van samenwerking in netwerken tussen huisartsen, medisch specialisten, fysiotherapeuten en wijkverpleegkundigen, al dan niet met behulp van eHealth.² Deze voorbeelden van netwerkgeneeskunde leiden tot duurzame verandering van de organisatie van de zorg en daarmee tot 'juiste zorg op de juiste plek'. Voor het realiseren van die samenwerking hebben partijen handvatten nodig om plannen en ideeën concreet te maken en financieel te onderbouwen. Om die reden hebben de LHV en de Federatie de 'Handreiking Implementatie van Juiste zorg op de juiste plek' (zie bijlage) gemaakt om die handvatten aan huisartsen en medisch specialisten te bieden.

Om de zorg kwalitatief, toegankelijk en betaalbaar te houden vragen wij u in het algemeen overleg minister De Jonge en minister Bruins te verzoeken de beweging 'juiste zorg op de juiste plek' vanuit netwerkgeneeskunde rondom de patiënt, en niet vanuit substitutie, te benaderen.

Zorg voor passende financiering en pak gebrekkige gegevensuitwisseling aan

Het implementeren van vormen van de 'juiste zorg op de juiste plek' middels samenwerkingsafspraken tussen huisartsen en medisch specialisten heeft financiële gevolgen voor zowel het ziekenhuis, de medisch specialisten als de huisartsen en huisartsenpraktijken/-organisaties/-zorggroepen/erstelijns gezondheidscentra, thuiszorgorganisaties én patiënten. Echter, de huidige bekostiging stimuleert 'de juiste zorg op de juiste plek' nog onvoldoende. Er is geen afdoende betaaltitel voor het voeren van overleg, het geven van adviezen aan elkaar, het beschikbaar stellen van de kennis en kunde van de medisch specialist buiten het ziekenhuis. Voor de eerste lijn geldt dat de afspraken uit het Hoofdlijnenakkoord huisartsenzorg met betrekking tot infrastructuur, capaciteit en 'meer tijd voor de patiënt' onvoldoende worden verzilverd in de contracten. In de tweede lijn zijn de ziekenhuizen nog teveel afhankelijk van het volume van de patiëntenstroom.

¹ <https://www.lhv.nl/actueel/nieuws/huisartsen-sturen-hartenkreet-aan-politiek>

² <https://www.demedischspecialist.nl/voorbeeldenzojp>

Naast bekostiging is digitale gegevensuitwisseling een grote belemmering in het organiseren van 'juiste zorg op de juiste plek'. Uit een peiling³ van de Federatie blijkt dat 60 procent van de medisch specialisten de gebrekkige gegevensuitwisseling een obstakel vindt bij de transformatie naar de 'juiste zorg op de juiste plek'. Zorgverleners lopen tegen grenzen aan wanneer het niet lukt om de juiste patiëntgegevens op de juiste plek te hebben. Recent is hierover gesproken tijdens het algemeen overleg gegevensuitwisseling in de zorg/gegevensbescherming. We blijven het belang van goede gegevensuitwisseling benadrukken, omdat 'juiste zorg op de juiste plek' en daarmee samenwerking over de lijnen heen alleen te realiseren is als patiëntgegevens tussen de verschillende zorgverleners uitgewisseld kunnen worden.

Het is inspirerend en bemoedigend om alle goede initiatieven van 'de juiste zorg op de juiste plek' door zorgverleners in het land te zien ontwikkelen. Echter, wanneer steeds meer zorgverleners in netwerken bewegen binnen het zorglandschap dan moeten de financieringsstromen, de verschillende actoren (ziekenhuizen, zorgverzekeraars en politiek) en de gegevensstromen ook mee (kunnen) bewegen. Wij vragen u beide ministers te verzoeken hier aandacht voor te hebben.

Voor vragen of extra informatie kunt u contact opnemen met Aukje Ravensbergen, public affairs adviseur, via a.ravensbergen@demedischspecialist.nl of 06-57925279.

Met vriendelijke groet,

Ella Kalsbeek
Voorzitter
Landelijke Huisartsen Vereniging

Martin Bontje
Voorzitter bestuur InEen

Marcel Daniëls, cardioloog
Algemeen voorzitter
Federatie Medisch Specialisten

³ <https://www.demedischspecialist.nl/nieuws/pati%C3%ABntveiligheid-onder-druk-door-gebrekkige-gegevensuitwisseling>